

คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ
ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา
จังหวัดยะลา

Quality of Life of Rubber Farmers under the Unrest Situation in the Three
Southern Border Provinces in Municipality Patae Sub-district, Yaha District,
Yala Province

นาเดีย ศิริพัฒน์สกุล¹, ผศ.ดร.จักรพงษ์ เปี่ยมเมตตา²

Nadia Siripipasakool¹, Asst.Prof.Dr.Jakpong Peammatta²

สังกัดคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร

Abstract

This study aimed to: (1) examine the quality of life of rubber plantation farmers under the situation of unrest in the three southern border provinces, specifically in Patae Subdistrict Municipality, Yaha District, Yala Province; (2) investigate the factors affecting the quality of life of rubber plantation farmers in the context of unrest; and (3) propose guidelines for improving their quality of life. The study population consisted of 1,846 Thai rubber plantation farmers residing in Patae Subdistrict Municipality, Yaha District, Yala Province. A sample of 329 respondents was determined using Taro Yamane's formula. The research instrument was a questionnaire, and data analysis employed mean, standard deviation, and one-way ANOVA, using statistical software.

The research findings revealed that: (1) the overall quality of life of rubber plantation farmers was at a moderate level. By aspect, the highest average score was in the social dimension, followed by transportation, environment, unrest, mental, religious, and the lowest in the physical dimension. Regarding personal factors, gender, age, educational level, marital status, income, and religion did not significantly affect the overall quality of life, except for marital status, which significantly influenced the physical dimension of quality of life. (2) The unrest situation had a substantial impact on farmers' quality of life, as it discouraged them from leaving their homes to tap rubber, caused income loss, raised concerns about personal safety, and limited their ability to

participate in religious activities. (3) Suggested guidelines for improving quality of life included: (a) in the physical aspect, promoting proper and regular exercise; (b) in the mental aspect, fostering life meaning and value, providing encouragement, and facilitating visits to religious places for mental peace; (c) in the environmental aspect, arranging a pleasant and relaxing home environment; and (d) in the social aspect, strengthening family care and encouraging participation in community activities.

Keywords: quality of life, rubber plantation farmers, unrest situation, three southern border provinces, Yala Province

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ให้ดีขึ้น ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรชาวสวนยาง สัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 1,846 คน อนาคตกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro yamane) จำนวน 329 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสังคม รองลงมาคือด้านการเดินทาง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านจิตใจ ด้านศาสนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านร่างกาย สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ และศาสนาที่แตกต่างกัน มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นสถานภาพการสมรสที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2) สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลกระทบอย่างมากต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง โดยทำให้เกษตรกรไม่กล้าออกจากบ้านเพื่อไปทำงานกรีดยาง ขาดรายได้ มีความกังวลด้านความปลอดภัย และไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาได้อย่างสะดวก 3) แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย ควรส่งเสริมการออกกำลังกายที่ถูกต้อง และสม่ำเสมอ 2) ด้านจิตใจ ควรสร้างความหมายและคุณค่าในชีวิต เสริมสร้างกำลังใจ และพาไปสถานที่ทางศาสนาเพื่อให้จิตใจสงบ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่และเอื้อต่อการผ่อนคลาย 4) ด้านสังคม ควรเสริมสร้างการดูแลจากครอบครัวและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, เกษตรกรชาวสวนยาง, สถานการณ์ความไม่สงบ และสามจังหวัดชายแดนใต้ จังหวัดยะลา

บทนำ

ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของโลกและภูมิภาคอาเซียน ยางพาราเป็นวัตถุดิบสำคัญที่ใช้ในอุตสาหกรรมรถยนต์และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สำหรับประเทศไทย ยางพารามีบทบาทที่สำคัญต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยาง ในปี 2565 ผลผลิตยางพาราธรรมชาติทั่วโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 14.4 ล้านตัน โดยประเทศไทยมีผลผลิตยางพารามากเป็นอันดับ 1 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 33.4% ของผลผลิตโลก รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย เวียดนาม กอตดิวัวร์ อินเดีย และจีน ตามลำดับ สะท้อนว่าภูมิภาคเอเชียเป็นแหล่งผลผลิตยางพาราที่สำคัญของโลก (สัดส่วนมากกว่า 80% ของผลผลิตยางพาราทั่วโลก) คู่แข่งหลักของไทยจึงเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน โดยเฉพาะอินโดนีเซีย มาเลเซีย และประเทศกลุ่ม CLMV (Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam) ซึ่งมีผลผลิตยางพาราสวนเกินสูงเช่นเดียวกับไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยยังคงสถานะเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลาง (Intermediate Rubber Industry) สำคัญของโลก โดยเฉพาะน้ำยางข้น ยางแผ่นรมควัน และยางผสมที่ไทยมีการส่งออกมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ส่วนยางแท่งส่งออกเป็นอันดับสองของโลก (Chaiwat Sowcharoensuk, 2566)

ในปี 2565 ประเทศไทยมีพื้นที่การปลูกยางทั้งหมด 24,229,386 ไร่ คิดเป็นจำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 1,667,095 ครัวเรือน โดยภาคใต้มีพื้นที่การปลูกยางมากที่สุด 14,032,605 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 976,605 ครัวเรือน รองลงมาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6,223,867 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 472,688 ครัวเรือน ภาคกลาง 2,421,024 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 110,483 ครัวเรือน และภาคเหนือ 1,551,890 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 107,319 ครัวเรือน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีพื้นที่การปลูกยางพาราทั้งหมด 2,515,067 ไร่ คิดเป็นจำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 164,776 ครัวเรือน โดยจังหวัดยะลา มีพื้นที่การปลูกยางพารามากที่สุด 1,185,279 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 64,512 ครัวเรือน รองลงมาจังหวัดนราธิวาส 925,125 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 68,268 ครัวเรือน และจังหวัดปัตตานี 404,663 ไร่ จำนวนครัวเรือนผู้ปลูก 31,996 ครัวเรือน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565)

ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) เป็นปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับหลากหลายมิติ ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขด้วยสันติวิธี ซึ่งถือเป็นโจทย์ที่ท้าทาย จำเป็นต้องใช้สติและเหตุผลโดยปราศจากอคติในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบคอบและรอบด้าน เพื่อที่จะเข้าใจปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงในอันที่จะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการกำหนดยุทธศาสตร์เป้าหมาย และแนวทางแก้ไขเชิงนโยบายที่นำไปปฏิบัติแล้วเกิดประสิทธิผล ทำให้ความรุนแรงลดระดับลงจนสถานการณ์กลับคืนสู่สภาวะปกติได้ในที่สุด ทั้งนี้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติที่สำคัญยิ่งปัญหาหนึ่ง ที่มีการกำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลหลายชุดที่ผ่านมา แต่เนื่องจากเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน มีความซับซ้อน อีกทั้งยังเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปด้วยความยากลำบาก และยังไม่เห็นว่าจะยุติลงได้โดยง่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติทำให้เกิดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ดังนั้นแต่ละรัฐบาลที่ผ่านมาจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการทบทวนและเปลี่ยนแปลงนโยบายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ได้มีความพยายามดำเนินการแก้ไขปัญหาตามกรอบนโยบายมาแล้วหลายฉบับ ส่งผลให้สถานการณ์และปัญหาความรุนแรงได้รับการแก้ไขไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางนำความสงบสุขกลับมาสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (อนาคต ทิศทางการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, 2562)

จากสถานการณ์ความไม่สงบสุขของสามจังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรชาวสวนยาง ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จึงส่งผลให้เกษตรกรชาวสวนยางต้องเผชิญกับ

ภาวะความขัดสนทางเศรษฐกิจ เช่น จำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในครัวเรือน ถึงแม้จะมีมาตรการช่วยเหลือจากทางภาครัฐแต่ก็ไม่เพียงพอ ดังนั้นเกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดได้ในสถานการณ์ดังกล่าวนี้ จึงเกิดคำถามในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการปรับตัวแก้ไขปัญหาของเกษตรกรชาวสวนยาง ความน่าสนใจของเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา คือ เป็นพื้นที่ที่ผู้ศึกษามีภูมิสำเนาอาศัยอยู่และประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรสวนยางพารา และมีการทำกิจกรรมอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย เช่น การปลูกพืชแซมยาง การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผักสวนครัว กิจกรรมเหล่านี้อาจจะเป็นแหล่งรายได้และเป็นกลยุทธ์หรือแนวทางการปรับตัวเพื่อช่วยลดผลกระทบจากราคายางที่ลดลงและจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้ การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สาม จังหวัดชายแดนใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ในครั้งนี้ เพื่อต้องการศึกษาถึงคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางต่อคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ และแนวทางการปรับตัวแก้ไขปัญหาของเกษตรกรชาวสวนยางภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบสุขดังกล่าว ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบข้อเสนอแนะแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ให้ดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพทั่วไปด้านคุณภาพชีวิต ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่ประกอบอาชีพทำสวนยางในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 1,846 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรชาวสวนยาง มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 329 คน ที่ได้จากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

ขอบเขตด้านพื้นที่

เทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ขอบเขตด้านเวลา

ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ.2567 – มีนาคม 2568

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต จากการศึกษาตำราเอกสารพบว่า ความหมายของคุณภาพชีวิต องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต การประเมินคุณภาพชีวิต ดังนี้

องค์การยูเนสโก (UNESCO: 1978) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้ ความรู้สึกของการอยู่อย่างพอใจ มีความสุข ความพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อบุคคลนั้น ๆ ได้แก่ อาหาร สุขภาพอนามัย โภชนาการ การศึกษา สิ่งแวดล้อม รายได้ ที่อยู่อาศัยและทรัพยากร

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1994) ได้ให้ความหมายว่าคุณภาพชีวิต คือ การรับรู้ความพึงพอใจ การรับรู้สถานะทางบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคมโดยสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนภายใต้วัฒนธรรมและบริบททางสังคมของบุคคลต่อการดำเนินชีวิต

พนม ศรีพิบูล (2554: 29-30) ให้ความหมายคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนแรกบุคคลได้มีสิ่งที่เป็นแก่นความต้องการของชีวิต เช่น อาหาร บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สุขภาพแข็งแรง และความมั่นคงในชีวิต มีเศรษฐกิจดี สังคมดี ส่วนที่สอง บุคคลมีค่านิยมกับสังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งแต่ละคนใช้ในชีวิต มีความสมดุลระหว่างความปรารถนา และความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความปรารถนา มีจุดมุ่งหมายชีวิตมีความราบรื่นในครอบครัว

บาร์โรว์ แอนด์ สมิทท์ (Barrow and Smith. 1979) ได้ให้แนวคิดของคุณภาพชีวิตว่า การที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การมีสุขภาพดี มีรายได้เพียงพอ ไม่มีความผิดปกติทางด้านจิตใจและการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ

สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีเหมาะสมของแต่ละบุคคลทั้งในด้านรูปธรรม เช่น อาหาร บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า มีรายได้เพียงพอ สุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ มีสวัสดิการหลังวัยเกษียณ และด้านนามธรรม เช่น มีสภาพจิตใจดี สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ๆ เข้าสังคมได้อย่างมีความสุข

การประเมินถึงคุณภาพชีวิตนั้น ต้องมีองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและสภาพแวดล้อม คุณภาพชีวิตมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดขึ้น บุคคลและครอบครัวที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีย่อมมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ สุขภาพอนามัย เป็นต้น

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

องค์การยูเนสโก (UNESCO : 1980) ได้กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. มาตรฐานการครองชีพ ได้แก่ รายได้ต่อบุคคล สุขภาพ ที่อยู่อาศัย การศึกษา การสังคมสงเคราะห์
2. การเปลี่ยนแปลงประชากร ได้แก่ ขนาดของประชากร อัตราการเติบโตของประชากร อัตราการเกิดและการตาย โครงสร้างอายุประชากร

3. ระบบสังคมและวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ รูปแบบการปกครอง กฎหมาย แนวปฏิบัติอันเกิดจากความเชื่อความศรัทธาที่เรียกว่า วัฒนธรรม ระบบสังคมและวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิต ดังนี้ ระบบสังคม ค่านิยมทางศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยมทางวัฒนธรรม ระบบการปกครอง

4. กระบวนการพัฒนา เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมุ่งเน้นคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้น ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ประการ คือ ลำดับความสำคัญของการพัฒนา ประสิทธิภาพและความสามารถของบุคคล การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาการค้า

5. ทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่มีอยู่ตามธรรมชาติ การมีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์ ประชากรมีคุณภาพจะส่งผลให้การดำรงชีวิตมีคุณภาพ ประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ คือ บุคคล อาหาร ธรรมชาติ การพัฒนาการค้า และเงินทุน

6. สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ อากาศ น้ำ ที่ดิน และป่าไม้

สรุป คุณภาพชีวิตที่ดีจึงจำเป็นต้องประกอบด้วยมาตรฐานการครองชีพที่ดี มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์อยู่เสมอ ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บที่ทรมานทอนความสุข และถ้ามีโรคภัยไข้เจ็บก็สามารถที่จะได้รับการรักษาที่ถูกต้อง และทันเวลาที่ มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง มั่งคั่งแข็งแรงและปลอดภัย มีสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการที่ดี มีรายได้ที่เพียงพอ มีสภาพแวดล้อม ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความ ผาสุก ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น การที่บุคคลใดมีปัจจัยที่พร้อม ย่อมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย

ความรู้เกี่ยวกับยางพารา

ชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางและอเมริกาใต้เรียกต้นไม้ที่ให้ยางว่า คาอูท์ชุก (Caoutchouc) แปลว่าต้นไม้ ร่องให้ จนถึงปี พ.ศ.2313 (1770) โจเซฟ ปริสลิ จึงพบว่า ยางสามารถลบรอยคำของดินสอได้โดยที่กระดาษไม่เสีย จึง เรียกยางว่า ยางลบหรือตัวลบ (Rubber) ซึ่งเป็น คำเรียกยางเฉพาะในอังกฤษและฮอลแลนด์เท่านั้น ส่วนในประเทศ ยุโรปอื่น ๆ ในสมัยนั้น ล้วนเรียกยางว่า คาอูท์ชุก ทั้งสิ้น จนถึงสมัยที่โลกได้มีการปลูกยางกันมากในประเทศแถบ อเมริกาใต้นั้น จึงได้ค้นพบว่า พันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีที่สุดคือยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ซึ่งมีคุณภาพดีกว่าพันธุ์ Hevea ธรรมดา มาก จึงมีการปลูกและซื้อขายยางพันธุ์ดังกล่าวกันมากและศูนย์กลางของการซื้อขายยางก็อยู่ที่เมือง ท่าชื่อ พารา (Para) บนฝั่งแม่น้ำอเมซอน ประเทศบราซิล ด้วยเหตุดังกล่าว ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis จึงมีชื่อเรียก อีกอย่างหนึ่งว่า ยางพารา และเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้

ยางมีคุณสมบัติพิเศษหลายอย่างที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ คือ มีความยืดหยุ่น (Elastic) กัน น้ำได้ เป็นฉนวน กันไฟได้ เก็บและพองลมได้ดี เป็นต้น ดังนั้นมนุษย์จึงยังจะต้องพึ่งยางต่อไปอีกนาน แม้ในปัจจุบัน มนุษย์สามารถผลิต ยางเทียมได้แล้วก็ตาม แต่คุณสมบัติบางอย่างของยางเทียมก็สู้ยางธรรมชาติไม่ได้ ในโลกนี้ยังมีพืชอีกมากมายหลาย ชนิดที่ให้น้ำยาง (Rubber Bearing Plant) ซึ่งอาจจะมิเป็นพันธุ์ ชนิดในทวีปต่าง ๆ ทั่วโลก แต่น้ำยางที่ได้จากต้นยางแต่ละชนิดก็จะมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันไป บางชนิดก็ใช้ทำอะไรไม่ได้เลย แต่ยางบางชนิดเช่น ยางกัตตาเปอร์ชาที่ได้จาก ต้นกัตตา (Guttar Tree) ใช้ทำยางสำเร็จรูป เช่น ยางรถยนต์หรือรองเท้าไม่ได้ แต่ใช้ทำสายไฟได้ หรือยางเยลตงและ ยางบาลาตา ที่ได้จากต้นยางชื่อเดียวกัน ถึงแม้จะมีความเหนียวของยาง (Natural Isomer of Rubber) อยู่บ้างแต่ก็มี เพียงสูตรเคมี (Melecular Formula) เท่านั้นที่เหมือนกัน แต่โดยที่มี High Rasin Content จึงเหมาะที่จะใช้ทำมากมายนั้ มากกว่า ยางที่ได้จากต้น Ahas Sapota ในอเมริกากลาง ซึ่งมีความเหนียวกว่ายางกัตตาเปอร์ชาและยางบาลาตามาก

คนพื้นเมืองเรียกยางนี้ว่า ชิเคิล (Chicle) ดังนั้น บริษัทผู้ผลิตหมากฝรั่งที่ทำมาจากยางชนิดนี้จึงตั้งชื่อหมากฝรั่งนั้นว่า Chiclets

สถานการณ์ความไม่สงบสุขใน 3 จังหวัดชายแดนใต้

สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จชต. เป็นปัญหาที่สั่งสมมายาวนาน มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน และเชื่อมโยงกันในหลาย ๆ มิติ ทั้งความไม่เข้าใจ ในวัฒนธรรม การดำเนินนโยบายบางประการของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ในพื้นที่ ได้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งระดับวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจหรือ อุดมการณ์ และปัญหาระดับโครงสร้าง ที่เป็นพื้นฐานของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมทั้งปัญหาระดับผิวหน้า อันเป็นอาการที่แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการก่อเหตุร้ายรายวันเริ่มบานปลายขึ้น ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่เกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดลง สภาพสังคมโดยทั่วไปก็ไม่เกิดการพัฒนา ด้วยเหตุนี้หลายฝ่ายทั้งภาครัฐเอง หรือภาคประชาสังคมก็ต่างให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เหตุการณ์ต่าง ๆ คลี่คลายลง และเพื่อให้สภาพชีวิตและสังคมเกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมาหลายฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่ด้วยวิธีที่หลากหลายบนฐานความคิดความเชื่อมีแนวคิด แนวทาง ปฏิบัติและอุดมการณ์ที่มีลักษณะเฉพาะของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่ลงทะเบียนเป็นเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนยาง มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 1,846 คน (เทศบาลตำบลปะแต. 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก คือ ประชาชนที่ลงทะเบียนเป็นเกษตรกรประกอบอาชีพทำสวนยาง มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 329 คน จากสูตร (Taro Yamane) 2) กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สอง คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 12 ท่าน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. ภาครัฐ ประกอบไปด้วย บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 ท่าน ฝ่ายสาธารณสุข จำนวน 2 ท่าน รวมจำนวน 4 ท่าน

2. ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำศาสนา นายกอบต. ตำบลปะแต กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวม จำนวน 4 ท่าน

3. เกษตรกรทำสวนยาง คัดเลือกเกษตรกรทำสวนยาง หมู่บ้านละ 1 ท่าน รวมจำนวน 4 ท่าน

ทั้งนี้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลมาเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นการคัดเลือกโดยเฉพาะเจาะจง คือ การคัดเลือกโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา คัดเลือกจากคุณสมบัติที่เป็นเป้าหมายของงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรทำสวนยาง ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรทำสวนยาง ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา อันประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน ศาสนา และการเดินทาง ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 คุณภาพชีวิตเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยผู้ศึกษากำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ทั้งนี้ผู้ศึกษากำหนดคะแนนในการตอบแบบสอบถามออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Likert-Type-scale

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ลักษณะแบบสอบถาม ในตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง “คุณภาพชีวิตเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา”
2. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือทางสถาบันรัชต์ภาคย์ ศูนย์ยะลา ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือไปยังเกษตรกรทำสวนยางในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 329 คน ซึ่งในการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตร สถาบันรัชต์ภาคย์ ศูนย์ยะลา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์
2. ทำการนัดวันเวลาและสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อสัมภาษณ์ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาและสถานที่ ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็นโดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและทำการบันทึกเสียงประกอบในการสัมภาษณ์
4. นำข้อมูลดิบที่ได้เก็บรวบรวมมาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. **สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)** สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พรรณนา ระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. **สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)** ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบ ระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน ศาสนา และการเดินทาง วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open ended Question)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดของเกษตรกรทำสวนยาง ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์นำมาถอดเสียง และบันทึกเป็นข้อความ
2. นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกที่เป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

4. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนำเสนอต่อไป

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลมาแล้วได้เลือกพื้นที่ที่น่าสนใจ เพื่อทำให้เป็นข้อมูลที่เข้าใจง่ายสรุปย่อ ลงรหัส จัดแบ่งเป็นกลุ่ม ปรับลดหรือหาข้อมูลเพิ่มจนได้ข้อสรุป และสามารถพิสูจน์บทสรุปจนเป็นที่น่าพอใจ จากนั้นจึงนำข้อมูลมาแสดง โดยการพรรณนาแล้วจึงสังเคราะห์ข้อสรุปย่อ ๆ ในช่วงแรกๆ เข้าเป็นข้อสรุปรวมในบทสรุป และตรวจสอบยืนยันเป็นผลสรุปการวิจัยในช่วงสุดท้าย และเพื่อให้แน่ใจว่าบทสรุปมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยวิเคราะห์ ตรวจสอบอีกครั้งในขณะที่เขียนรายงานกับข้อมูลสนาม เพื่อยืนยันผลสรุปวิจัยด้วยการตรวจสอบสามเส้า (สุภางค์ จันทวานิช : 2549) ได้แก่ (1) การตรวจสอบจากแหล่งที่มาของข้อมูล (2) ผู้สอบสวนโดยผู้เชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน และ (3) ตรวจสอบจากมุมมองจากหลายทฤษฎี

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำแนกเป็นรายด้าน

คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านร่างกาย	2.67	.39	ปานกลาง
2. ด้านจิตใจ	2.88	.20	ปานกลาง
3. ด้านสังคม	3.01	.39	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	2.96	.29	ปานกลาง
5. ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ	2.88	.34	ปานกลาง
6. ด้านศาสนา	2.81	.39	ปานกลาง
7. ด้านการเดินทาง	2.99	.42	ปานกลาง
รวม	2.88	.34	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.88 (S.D. = .34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D. = .39) รองลงมา คือ ด้านการเดินทาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 (S.D. = .42) ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 2.96 (S.D. = .29) ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ มีค่าเฉลี่ย 2.88 (S.D. = .34) ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ย 2.88 (S.D. = .20) ด้านศาสนา มีค่าเฉลี่ย 2.81 (S.D. = .39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 2.67 (S.D. = .39)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

คุณภาพชีวิต เกษตรกรชาวนายาง	ปัจจัยส่วนบุคคล						
	เพศ	อายุ	ระดับ การศึกษา	สถานภาพ สมรส	รายได้ต่อ เดือน	ศาสนา	การ เดินทาง
	t	F	F	F	F	F	F
	(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)	(Sig.)
1. ด้านร่างกาย	-.927 (.354)	.974 (.379)	1.693 (.168)	4.964 (.008*)	.085 (.919)	.054 (.816)	.178 (.911)
2. ด้านจิตใจ	-1.800 (.071)	.000 (1.000)	.116 (.951)	.455 (.635)	.909 (.404)	.019 (.890)	1.522 (.209)
3. ด้านสังคม	.860 (.391)	.318 (.728)	.850 (.467)	1.067 (.345)	1.425 (.242)	.477 (.490)	1.087 (.355)
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	.854 (.393)	.495 (.610)	.784 (.504)	1.866 (.156)	.534 (.587)	3.263 (.072)	.741 (.528)
5. ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ	-.058 (.954)	1.348 (.261)	.165 (.920)	1.494 (.226)	.408 (.665)	.056 (.812)	1.911 (.128)
6. ด้านศาสนา	.113 (.910)	.448 (.639)	.428 (.733)	.445 (.641)	.968 (.381)	.009 (.926)	.937 (.423)
7. ด้านการเดินทาง	-1.290 (.198)	.863 (.423)	.962 (.411)	.106 (.899)	.288 (.750)	.003 (.953)	2.501 (.059)
รวม	-140.895 (.467)	.635 (.577)	.714 (.593)	1.485 (.415)	.659 (.564)	.554 (.708)	1.268 (.373)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า โดยรวม ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า

ด้านร่างกาย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ศาสนา การเดินทาง ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนปัจจัยบุคคลด้าน สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้านจิตใจ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านศาสนา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านการเดินทาง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ให้ดียิ่งขึ้น

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย จากผลการวิเคราะห์ พบว่าการออกกำลังกายในแต่ละวันส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในครอบครัว ควรเรียนรู้ถึงวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้องและกระตุ้นให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

2. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านท่านรู้สึกว่ามีชีวิตมีความหมายและมีคุณค่ามากขึ้นเพียงใด ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจมากที่สุด ดังนั้นคนในครอบครัวควรหาเวลาพูดคุยกับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ พูดให้กำลังใจ พาผู้สูงอายุไปมัสยิดเพื่อให้จิตใจสงบ หาเวลาทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุ

3. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในบ้านทำให้ท่านรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้นเพียงใด ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ดังนั้น ครอบครัวควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมได้เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับลูกหลานเพื่อนบ้าน ทำให้ผู้สูงอายุมีบทบาท มีศักดิ์ศรี และมีคุณค่าต่อสังคม

4. คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านท่านได้รับการดูแลจากคนในครอบครัวของท่านมากขึ้นเพียงใด ส่งผลต่อ ระดับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม มากที่สุด ดังนั้น คนในครอบครัวควรดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เอาอกเอาใจ พูดจาไพเราะ อ่อนโยนและทำดีต่อผู้สูงอายุโดยสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

1. ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวนายาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านสังคม รองลงมา คือ ด้านการเดินทาง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านจิตใจ ด้านศาสนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านร่างกาย ผู้ศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านร่างกาย ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ท่านออกกำลังกายในแต่ละวันมากขึ้นเพียงใด ท่านยอมรับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายท่านมากขึ้นเพียงใด ท่านคิดว่าสุขภาพร่างกายของท่านแข็งแรงมากขึ้นเพียงใด ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานของ

ท่านมากน้อยเพียงใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดคือ ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำงานในแต่ละวันมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ไม่สามารถออกจากบ้านหรือไม่กล้าออกจากบ้านเพื่อออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาได้ตามปกติ เพราะมีความกังวลในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาต่อเนื่องนานนับสิบปี รวมถึงไม่สามารถออกไปกรีดยางได้ ทำให้ขาดรายได้ ไม่มีเงินที่จะซื้ออาหารการกินที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ จนทำให้สุขภาพร่างกายอ่อนแอ โดยสอดคล้องกับ เทพไทย โชติชัย และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกผัก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกผัก ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว อยู่ในระดับดี คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับดี สำหรับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสุขภาพและหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

1.2 ด้านจิตใจ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เกษตรกรชาวสวนยางรู้สึกพอใจและมีความยินดีที่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ให้ผ่านไปได้ในแต่ละวัน รองลงมา คือ การมีสมาธิในการทำงาน การรู้สึกมั่นใจและพึงพอใจในตนเอง การรู้สึกว่าชีวิตมีความหมายและมีคุณค่า ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ ลึ้นหวัง วิตก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่มีความวิตกกังวลในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาต่อเนื่องและรุนแรง จนไม่กล้าออกจากบ้านเพื่อไปทำงานกรีดยางได้ ทำให้ขาดรายได้ ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางเกิดความหวาดกลัว วิตกกังวล ลึ้นหวัง โดยสอดคล้องกับพิรดาว สุจริตพันธ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางจังหวัด นครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางและวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านจิตวิญญาณและด้านครอบครัวอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านสุขภาพและหน้าที่และด้านสังคมเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อย

1.3 ด้านสังคม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เกษตรกรชาวสวนยางพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ รองลงมา การพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มหรือชุมชน การได้รับการดูแลจากคนในครอบครัว การพึงพอใจต่อการช่วยเหลือจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปต.) ในเรื่องต่าง ๆ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การรู้สึกพอใจกับการได้ผูกมิตรหรือทำกิจกรรมร่วมกับคน อันเนื่องมาจากในช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ประชาชนอยู่ในกลัว ความหวาดระแวงต่อทหารและเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่กล้ารับความช่วยเหลือจากภาครัฐ จึงต้องพึ่งพาอาศัยการช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและคนในพื้นที่เดียวกันที่รู้จักมักคุ้นกันดี โดยสอดคล้องกับเทพไทย โชติชัย และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกผัก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกผัก ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว อยู่ในระดับดี คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับดี สำหรับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสุขภาพและหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมรอบ ๆ บ้านในปัจจุบัน เช่น อากาศ เสียง กลิ่น ตีต่อสุขภาพเกษตรกรชาวสวนยาง รองลงมา คือ การมีชีวิตความเป็นอยู่ในภาพรวม ณ ปัจจุบัน การมีสภาพแวดล้อมในบ้านทำให้ท่านรู้สึกผ่อนคลาย การพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่อาศัยตอนนี้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การพอใจกับสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในชุมชนที่อาศัยอยู่ตอนนี้ อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในบ้านและบริเวณบ้านเป็นสิ่งที่สามารถสร้างอุ่นใจ ความปลอดภัยแก่สมาชิกในบ้าน บ้านที่แข็งแรง มีรั้วกัน มีกล้องวงจรปิด และมีสภาพแวดล้อมที่สามารถทำให้คนในบ้านสงบและผ่อนคลายจากความเครียด วิตกกังวลได้อย่างมาก โดยสอดคล้องกับ อัญชลี นิ่มเนียม และปัญญา หมั่นเก็บ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านปึงตากาด ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพเศรษฐกิจและสังคม สภาพการผลิต คุณภาพชีวิตและปัญหาอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางบ้านปึงตากาด ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการผลิตยางพาราโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เกษตรกรชาวสวนยางรู้สึกไม่ปลอดภัยในการทำกิจกรรมประจำวันในพื้นที่ รองลงมา คือ เกษตรกรชาวสวนยางหรือครอบครัวเคยประสบเหตุการณ์ความไม่สงบที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย เกษตรกรชาวสวนยางคิดว่าควรถอนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยออกจากพื้นที่ เกษตรกรชาวสวนยางมีความเชื่อมั่นในความสามารถของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เกษตรกรชาวสวนยางคิดว่ามาตรการด้านความปลอดภัยที่มีอยู่ในพื้นที่เพียงพอ อันเนื่องมาจากเกษตรกรชาวสวนยางต้องออกจากบ้านเพื่อทำงานกรีดตั้งแต่เช้ามืด มีความหวาดระแวงต่อผู้ก่อการความไม่สงบและต่อทหารและเจ้าหน้าที่รัฐที่อาจไปเจอตามสวนยางและตามถนนหนทาง บางที่มีการตั้งด่านตรวจตราและล้อมบ้าน ทำให้เกิดจิตตก กลัว หวาดระแวงต่าง ๆ สอดคล้องกับอัญชลี นิ่มเนียม และปัญญา หมั่นเก็บ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านปึงตากาด ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพเศรษฐกิจและสังคม สภาพการผลิต คุณภาพชีวิตและปัญหาอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางบ้านปึงตากาด ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการผลิตยางพาราโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านศาสนา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เกษตรกรชาวสวนยางมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาในชุมชนในช่วงสถานการณ์ความไม่สงบ รองลงมา คือ เกษตรกรชาวสวนยางต้องการปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐในการสนับสนุนการปฏิบัติศาสนาในช่วงที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบ เกษตรกรชาวสวนยางมีความพึงพอใจต่อการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรศาสนาในสถานการณ์ความไม่สงบ เกษตรกรชาวสวนยางรู้สึกว่าความไม่สงบในพื้นที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติศาสนาิจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เกษตรกรชาวสวนยางคิดว่าศาสนามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ อันเนื่องมาจาก การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลาม เช่น การไปร่วมละหมาดที่มัสยิด 5 เวลาทุกวัน การร่วมละหมาดวันศุกร์ทุกสัปดาห์ การไปฟังธรรม (หลักคำสอนอิสลาม) ที่มัสยิด เป็นหน้าที่ของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม แต่สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อกิจกรรมทางศาสนา ไม่สามารถที่จะออกไป

ประกอบกิจกรรม การรวมตัวกันได้อย่างสะดวกและปลอดภัย โดยสอดคล้องกับเทปไทย โชติชัย และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกผัก อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่มีอาชีพปลูกผัก ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตด้านชีวิตครอบครัว อยู่ในระดับดี คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณ อยู่ในระดับดี สำหรับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสุขภาพและหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

1.7 ด้านการเดินทาง ผลการวิจัยพบว่า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานการณ์ความไม่สงบส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการเดินทาง รองลงมา คือ เกษตรกรชาวสวนยางประสบปัญหาในการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในช่วงเหตุการณ์ความไม่สงบ เกษตรกรชาวสวนยางพึงพอใจกับสภาพถนนและการคมนาคมในพื้นที่ เกษตรกรชาวสวนยางต้องการให้หน่วยงานปรับปรุงการเดินทางและความปลอดภัยในช่วงสถานการณ์ความไม่สงบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเข้าถึงการเดินทางหรือบริการขนส่งมีการปรับปรุงในช่วงสถานการณ์ความไม่สงบ อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ผ่านมาจะเกิดเหตุตามท้องถนน การวางระเบียบ การปะทะกัน การกราดยิงทหาร-เจ้าหน้าที่ การระเบิดเสาไฟฟ้า การเผายางรถยนต์ การโปรยตะปูเรือใบ ทำให้ประชาชนมีความกลัว หวาดระแวง ไม่กล้าที่จะออกจากบ้านไปตามท้องถนน เพราะรู้สึกไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน โดยสอดคล้องกับ อัญชลี นิ่มเนียม และปัญญา หมั่นเก็บ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง : กรณีศึกษากลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านบึงตากาด ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพเศรษฐกิจและสังคม สภาพการผลิต คุณภาพชีวิตและปัญหาอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางบ้านบึงตากาด ตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการผลิตยางพาราโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีผลต่อคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ดังนี้

1.1 ด้านเพศ พบว่า เพศที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตของในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับพิรดา สุจริตพันธ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้ ชาวสวนยางจังหวัด นครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางและวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศต่างกันและระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน อายุต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนรายได้ต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

1.2 ด้านอายุ พบว่า ช่วงอายุที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนาและด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับ วรณภา คัญแคะ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

1.3 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับพริดา สุจริตพันธ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้ ชาวสวนยางจังหวัด นครศรีธรรมราช.มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางและวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศต่างกันและระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน อายุต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ส่วนรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

1.4 ด้านสถานภาพการสมรส พบว่า สถานภาพการสมรสที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านร่างกาย มีความเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสถานภาพการสมรสที่ต่างกัน มีผลต่อสภาพร่างกายของเกษตรกรชาวสวนยาง เกษตรกรที่สมรส มีลูกเมียแล้ว กลางคืนต้องกรีดยางและกลางวันอาจมีเวลาพักผ่อนที่ไม่เพียงพอเพราะต้องดูแลลูกเมีย จึงทำให้มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยสอดคล้องกับโดยสอดคล้องกับวรรณภา คัญเค และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

1.5 ด้านรายได้ พบว่า รายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับโดยสอดคล้องกับพริดา สุจริตพันธ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้ ชาวสวนยางจังหวัด นครศรีธรรมราช.มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางและวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศต่างกันและระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน อายุต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนรายได้ต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

1.6 ด้านศาสนา พบว่า ศาสนาที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับวรรณภา คัญและ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน ไม่แตกต่างกัน

1.7 ด้านการเดินทาง พบว่า การเดินทางที่ต่างกัน จะมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านศาสนา และด้านการเดินทาง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับโดยสอดคล้องกับไพฑูริย์ สุจริตพันธ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรภาคใต้ ชาวสวนยางจังหวัด นครศรีธรรมราช.มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางและวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศต่างกันและระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ให้ดีขึ้น

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย จากผลการวิเคราะห์ พบว่าการออกกำลังกายในแต่ละวันส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านร่างกายมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในครอบครัว ควรเรียนรู้ถึงวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้องและกระตุ้นให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กริช เกียรติญาณ และ ธนัสภา โรจนตระกูล (2564) ศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ กรณีศึกษาตำบลวัดไทรย์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ พบว่า 1) ด้านสุขภาพร่างกาย ควรมีการดูแลสุขภาพด้านโภชนาการ การออกกำลังกาย และการละเว้นอบายมุข 2) ด้านการเงินและทรัพย์สิน ควรมีการเก็บเงินออม ลดค่าใช้จ่าย และจัดการภาระหนี้สินก่อนการเกษียณ 3) ด้านที่อยู่อาศัย การปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และ 4) ด้านการทำงานหลังเกษียณ ลดภาระหน้าที่การงานของผู้สูงอายุ และหางานทำให้เหมาะสมกับวัย

2. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความหมายและมีคุณค่ามากที่สุดเพียงใด ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจมากที่สุด ดังนั้นคนในครอบครัวควรหาเวลาพูดคุยกับผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ พูดให้กำลังใจ พาผู้สูงอายุไปมัสยิดเพื่อให้จิตใจสงบ หาเวลาทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุ โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกสร (2560) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคายโดยรวม มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนทางสังคม และด้านสุขภาพจิต มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับ

ปานกลาง จำนวน 7 ด้าน คือด้านการรับรู้ความสามารถของตน ด้านสุขภาพจิต ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านภาวะหนี้สิน ด้านเงินออม ด้านเจตคติที่มีต่อการเป็นผู้สูงอายุ ด้านการมีโรค

3. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในบ้านทำให้ท่านรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้นเพียงใด ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ดังนั้น ครอบครัวควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมได้เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับลูกหลานเพื่อนบ้าน ทำให้ผู้สูงอายุมีบทบาท มีศักดิ์ศรี และมีคุณค่าต่อสังคม

4. คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ท่านท่านได้รับการดูแลจากคนในครอบครัวของท่านมากขึ้นเพียงใด ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม มากที่สุด ดังนั้น คนในครอบครัวควรดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เอาอกเอาใจ พุดจาไพเราะ อ่อนโยนและทำดีต่อผู้สูงอายุโดยสม่ำเสมอ โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกอร เลิศลาภ (2561) ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสกลนคร พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีคุณภาพชีวิตในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านสุขภาพอนามัย มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความมั่นคงของรายได้ และการทำงาน มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง

สรุปผล

คุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนยางโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสังคม รองลงมาคือด้านการเดินทาง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ ด้านจิตใจ ด้านศาสนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านร่างกาย สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ และศาสนาที่ต่างกัน มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นสถานภาพการสมรสที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตด้านร่างกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2) สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยาง โดยทำให้เกษตรกรไม่กล้าออกจากบ้านเพื่อไปทำงาน กรีดยาง ขาดรายได้ มีความกังวลด้านความปลอดภัย และไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาได้อย่างสะดวก 3) แนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ 1) ด้านร่างกาย ควรส่งเสริมการออกกำลังกายที่ถูกต้องและสม่ำเสมอ 2) ด้านจิตใจ ควรสร้างความหมายและคุณค่าในชีวิต เสริมสร้างกำลังใจ และพาไปสถานที่ทางศาสนาเพื่อให้จิตใจสงบ 3) ด้านสิ่งแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อมในบ้านให้น่าอยู่และเอื้อต่อการผ่อนคลาย 4) ด้านสังคม ควรเสริมสร้างการดูแลจากครอบครัวและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านร่างกาย เทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ต้องสร้างสถานที่ออกกำลังกายในชุมชน สนามกีฬา เพื่อให้ประชาชนได้ออกกำลังกายอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้มีหลักประกันชีวิตอย่างเหมาะสมภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบ

2. ด้านจิตใจ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสมาชิกในครอบครัว ควรเรียนรู้ถึงปัญหาสุขภาพจิตใจที่อาจเกิดขึ้นได้ในเกษตรกรชาวสวนยางรวมถึงวิธีป้องกันและดูแล จะช่วยให้เกษตรกรชาวสวนยางสามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ด้วย

สุขภาพจิตที่ดีและมีชีวิตชีวามากขึ้น หน่วยงานรัฐต้องส่งเสริมสุขภาพจิต เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบส่งผลกระทบต่อจิตใจของเกษตรกรชาวนวนยาง ควรให้มีการให้คำปรึกษาและการดูแลสุขภาพจิตแก่เกษตรกรชาวนวนยางที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง

3. ด้านสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งชมรมเกษตรกรชาวนวนยางขึ้นในชุมชน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรชาวนวนยางได้รวมตัวกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกัน พบปะและจัดกิจกรรมภายในกลุ่ม หน่วยงานรัฐต้องสร้างงานและอาชีพอื่น ๆ เช่นการส่งเสริมการลงทุนในชุมชน และการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ การส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นต้น

4. ด้านสิ่งแวดล้อม เกษตรกรชาวนวนยางควรจัดสภาพแวดล้อมบ้านให้เหมาะสมและมีความปลอดภัย เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ให้สามารถดำรงชีวิตภายในบ้านได้อย่างปลอดภัย และมีความสุข เช่น มีรั้วกันบ้าน จัดตั้งกล่องวงจรปิด ห้องนอน ไม่ร้อนอบอ้าว มีอากาศถ่ายเทสะดวก เป็นต้น

5. ด้านสถานการณ์ความไม่สงบ เทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา สนับสนุนงบประมาณด้านการประกอบอาชีพทำสวนยางและด้านการรักษาความปลอดภัยให้แก่เกษตรกรชาวนวนยางให้ครอบคลุมในแต่ละชุมชน หน่วยงานรัฐ ต้องเข้ามารักษาความสงบสุขและดูแลความปลอดภัยของประชาชนอย่างเร่งด่วนด้วยความจริงใจและจริงจัง หน่วยงานรัฐต้องเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างชุมชนและเจ้าหน้าที่ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น หน่วยงานรัฐต้องส่งเสริมการเจรจาระหว่างภาครัฐและกลุ่มที่มีความขัดแย้ง เพื่อหาทางออกในระยะยาว เช่น การให้ความสำคัญกับเรื่องความยุติธรรม การกระจายอำนาจและการเคารพสิทธิของชุมชน เป็นต้น

6. ด้านศาสนา หน่วยงานของรัฐ ต้องสร้างความปลอดภัย ความอุ่นใจ ต่อประชาชนที่ออกไปปฏิบัติศาสนากิจ จัดกิจกรรมทางศาสนา บรรยายธรรม ด้วยการจัดชุดคุ้มครองรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด

7. ด้านการเดินทาง หน่วยงานรัฐต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุงถนน ระบบขนส่ง น้ำประปา ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทางและเพิ่มคุณภาพชีวิตและเชื่อมโยงชุมชนในพื้นที่เข้ากับโอกาสการพัฒนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัด โดยเฉพาะพื้นที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาในเขตเทศบาลตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ซึ่งยังไม่สามารถนำไปสรุปคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งจังหวัดได้

2. งานวิจัยในครั้งนี้เป็นบางส่วนของวิถีชีวิตเกษตรกรชาวนวนยางที่นำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งแต่ละพื้นที่อาจมีตัวแปรที่แตกต่างจากการศึกษาครั้งนี้

3. การวิจัยเกี่ยวกับเกษตรกรชาวนวนยางในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรเพิ่มประเด็นศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาสังคมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

4. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจของเกษตรกรชาวนวนยางในการประกอบอาชีพทำสวนยาง ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โดยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อนำผลการวิจัยมาประกอบการวางแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำมาใช้การวางแผนและการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ควรมีการเสริมสร้างกำลังใจและองค์ความรู้สำหรับเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงในแต่ละด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่

References

- Chaiwat Sowcharoensuk. (2021). *Industry Outlook 2021–2023: Natural Rubber Processing*. Retrieved from <https://www.krungsri.com/en/research/industry/industry-outlook/agriculture/rubber/IO/io-rubber-21>
- เทพไทย โชติชัย และคณะ. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคความดันโลหิตสูงของประชากรกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง ตำบลลำราญ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*. 7(1), 45 – 56.
- กนกอร เลิศลาภ. (2561). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กริช เกียรติญาณ และธณัฐา ไรจนตระกูล. (2564). การเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลวัดไทรย์อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. *Journal of Modern Learning Development*, 6(2), 59–74.
- จิราภรณ์ เกสร. (2560). *คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.)* New York: Harper and Row
- พนม ศรีพิกุล. (2554). *การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคำเขื่อนแก้ว อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พีรดา สุจริตพันธ์ และเพ็ญศรี นิรินัง. (2565). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐในบริบทระบบราชการ 4.0. *Journal of Modern Learning Development*. 7 (4), 389–393.
- วรรณภา คัญแคะ และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2565). *การส่งเสริมการพัฒนากลุ่มอาชีพของชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาดำบลทับหมัน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- UNESCO. (1978). *Indicator of Environmental Quality of Life*. Research and Papers in Social Science, no.38. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (1981). *Quality of Life: An Orientation of Population Education*. Bangkok: UNESCO. PSAKU International *Journal of Interdisciplinary Research*, 1(1)